

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS ANKE- OG KÆREMÅLSUDVALGS DOMBOG

HØJESTERETS KENDELSE
afsagt onsdag den 11. marts 2015

Sag 256/2014

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat A , beskikket)

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Michael Rekling, Lars Hjortnæs og Oliver Talevski.

Påstande

Anklagemyndigheden har anmodet om, at Højesteret tilbagekalder beskikkelsen af advokat

A som forsvarer for T for Højesteret.

T har nedlagt påstand om, principalt at anklagemyndighedens anmodning afvises, subsidiært at beskikkelsen af advokat A opretholdes, og mere subsidiært at advokat A tillades valgt som forsvarer i tilfælde af afbeskikkelse.

Sagsfremstilling

I 2012 og begyndelsen af 2013 var advokat A beskikket som bistandsadvokat for

F i en straffesag, hvor der var rejst tiltale mod en stedbror til T

for overtrædelse af straffelovens § 223, stk. 2, jf. § 224, ved at have haft andet seksuelt forhold end samleje med F kort efter, at hun var fyldt 15 år.

Advokat A fremsatte i den forbindelse under hovedforhandlingerne begæring om dørlukning, og om at tiltalte blev ført ud under F'S forklaring, ligesom advokat A nedlagde krav om godtgørelse på F'S vegne.

I den foreliggende sag, der med Procesbevillingsnævnets tilladelse er indbragt for Højesteret, er T ved Retten i Nykøbing Falsters dom af 20. februar 2014, som stadfæstet ved Østre Landsrets dom af 3. september 2014 – mod sin benægtelse – dømt for overtrædelse af straffelovens § 210, stk. 1, jf. § 21 og § 210, stk. 3, jf. stk. 1, ved at have haft andet seksuelt forhold end samleje med sin datter, F, og forsøgt at opnå samleje med hende.

I forbindelse med grundlovsforhøret blev advokat A beskikket som forsvarer for T. Af retsbogen fra grundlovsforhøret fremgår:

”Den beskikkede forsvarer oplyste indledningsvis, at han tidligere i en anden sag har været beskikket bistandsadvokat for den forurettede i nærværende sag, F, men at han ikke mente, at han var inhabil i nærværende sag.”

Advokat A opretholdt beskikkelsen under hovedforhandlingen i byretten og blev tillige beskikket under ankesagens behandling i landsretten. Anklagemyndigheden har ikke i forbindelse med by- og landsrettens behandling af sagen gjort gældende, at advokat A var inhabil, og hverken by- eller landsretten har af egen drift behandlet spørgsmålet.

Den 7. januar 2015 blev advokat A beskikket som forsvarer for T for Højesteret.

Anklagemyndigheden har den 12. februar 2015 anmodet om, at beskikkelsen tilbagekaldes.

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført, at advokat A'S forudgående rolle som bistandsadvokat for forurettede, F, i en tidligere sædelighedssag indebærer, at der er eller har været en reel eller i det mindste ikke helt fjern risiko for, at hans funktion som forsvarer i denne sag kan være påvirket af uvedkommende hensyn, ligesom omstændigheder-

ne i sagen er egnede til hos parterne og omverdenen at rejse tvivl om advokat A's habilitet som forsvarer.

Der foreligger en interessekonflikt mellem tiltalte, T, og forurettede, idet disse har modsatrettede interesser i skyldsspørgsmålet, ligesom der er risiko for, at der kan blive inddraget uvedkommende viden om forurettede, som er opnået i forbindelse med hvervet som bistandsadvokat for hende. De tætte familiemæssige relationer mellem de tiltalte i begge sager og forurettede taler ligeledes herfor.

Interessekonflikten i denne sag er analog med den situation, som er beskrevet i retsplejelovens § 734, stk. 1, næstsidste led, hvorefter en advokat ikke må beskikkes som forsvarer, hvis han i en anden straffesag har været forsvarer for en sigtet, med hvis interesse i sagen den nu sigtede står i strid. Beskyttelsesinteressen er den samme, hvad end der er tale om en forsvarer eller bistandsadvokat. Bestemmelsen skal fortolkes i lyset af Advokatrådets vejledende advokatetiske regler, navnlig bestemmelsen i AER 12.2.11.

T har til støtte for den principale påstand om afvisning bl.a. anført, at advokat A allerede i forbindelse med grundlovsforhøret gjorde opmærksom på den mulige interessekonflikt. Ved ikke at rejse spørgsmålet om inhabilitet før under sagens behandling for Højesteret efter ankefristens udløb har anklagemyndigheden afskåret sig herfra. Det strider mod T's retssikkerhedsgarantier, at Højesteret vil blive eneste og sidste instans, der bedømmer dette spørgsmål.

Til støtte for den subsidiære påstand har T bl.a. anført, at der ikke er tilgået advokat A fortrolige oplysninger i den tidligere sag som bistandsadvokat, og der er intet, der indikerer, at der skulle have fundet et misbrug sted. De advokatetiske regler i AER 12.2.11 er kun fakultative. Der er intet i ordlyden i retsplejelovens § 734, der fører til, at der ikke burde være sket beskikkelse. Bestemmelsen kan ikke fortolkes udvidende, og en forsvarer og en bistandsadvokat kan ikke sidestilles.

Til støtte for den mere subsidiære påstand har T bl.a. anført, at hvis Højesteret måtte komme frem til, at advokat A skal afbeskikkes, ønskes han i stedet som valgt

forsvarer. Habilitetskravene til en valgt forsvarer er mere lempelige end for en beskikket forsvarer.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om en advokat er afskåret fra at blive beskikket som offentlig forsvarer eller virke som valgt forsvarer, hvis vedkommende har været beskikket som bistandsadvokat for den forurettede under en tidligere straffesag.

Højesteret finder, at der ikke foreligger grunde, som afskærer anklagemyndigheden fra under sagens behandling for Højesteret at begære beskikkelsen af advokat A tilbagekaldt.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 734, stk. 1, varetager – ligesom andre bestemmelser i retsplejelovens kapitel 66 om sigtede og hans forsvar, herunder bl.a. § 730 om sigtedes ret til at vælge en forsvarer – grundlæggende retsplejemæssige hensyn til som led i en retfærdig rettergang at sikre et troværdigt effektivt forsvar for personer, der er sigtede i straffesager, jf. herved også artikel 6, stk. 3, litra c, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Bestemmelsen må således også ses i sammenhæng med retsplejelovens § 126, hvorefter advokater skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik, og med Advokatrådets vejledende advokatetiske regler.

Advokat A har været beskikket som bistandsadvokat for F i en tidligere straffesag, hvor der var rejst tiltale mod en stedbror til T for seksuelle overgreb begået mod hende.

Advokat A er nu beskikket som forsvarer for T i en sag, hvor der er rejst tiltale mod T for seksuelle overgreb begået mod F

Under disse omstændigheder finder Højesteret, at der foreligger sådanne forhold, at advokat A ville være udelukket fra at handle i sagen som dommer, og han burde derfor ikke være beskikket som forsvarer for T, jf. retsplejelovens § 734, stk. 1, jf. § 61.

Højesteret finder endvidere, at advokat A under disse omstændigheder ikke kan virke som valgt forsvarer i sagen, idet dette ikke vil være foreneligt med de ovenfor nævnte grundlæggende retsplejemæssige hensyn og hensyn til forurettede set i sammenhæng med retsplejelovens § 126 og Advokatrådets vejledende advokatetiske regler.

Herefter tager Højesteret anklagemyndighedens begæring om tilbagekaldelse af beskikkelsen af advokat A til følge, og Højesteret bestemmer endvidere, at advokat A ikke må virke som valgt forsvarer i denne sag.

Thi bestemmes:

Beskikkelsen af advokat A som forsvarer for T tilbagekaldes.

Det tillades ikke, at advokat A vælges som forsvarer for T .

--oo0oo--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 11. marts 2015

**Anja Mark Nielsen
kontorfuldmægtig**